

Dubbelexponerat

METODOLOGI &
METOD I PRAKTIK

© Dubbelexponerat 2024

Projektet drevs i samarbete mellan PAGE 28 och Reclaim Pride Göteborg

© Yuser Al-Alaq, Steph Toro & Yaël Pool

Referensgrupp: Levi Karvonen, Yaël Pool, Nera Ciconisem, Tyler Cummings, Ese, Mahmoud, Lina, A.A och alla andra som inte kan nämnas här.

Formgivning: Yuser Al-Alaq

Projektets grafiska designer: Amanda Do

Dubbelexponerat

METODOLOGI &
METOD I PRAKTIK

DISCLAIMER

Language liberation is an essential tool in the effort to eliminate all forms of oppression. Det har genomsyrat alla delar av Dubbelexponerat; i våra möten med målgruppen, våra evenemang, våra arbetsmetoder och inte minst under framtagandet av detta metodmaterial. For that reason, you will find that we have written in both Swedish and English. There are also quotes in different sami languages. Vi har också gjort ett medvetet val av att minska/ undvika användningen av ett "formellt/ professionellt/ akademiskt" språk utan istället försökt att använda ett mer tillgängligt och enkelt språk. Det kvarstår dock mycket att göra på den fronten, but it is worth a try.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING // TABLE OF CONTENTS

8 A litany for survival – Audre Lorde

10 Are you prepared to organise with our communities?

14 Working in decolonial ways

16 Vad är Dubbelexponerat?

19 Vad innebär det att vara dubbelexponerad?

22 Projektets byggstenar & praktiska övningar

24 Intersektionalitet

30 Folkbildning

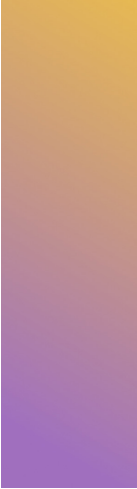
34 Community

38 Koalitionsbyggande

42 Förstärkande av röster

48 Medskapande processdesign

56 Queer utopi som metod

-
- 64** Vit överhöghetskultur i organisationer
- 70** How do we organise when everything is on fire?
- 73** Building during times of genocide
- 74** How do we enact queer care in times of personal, social, political turmoil?
- 80** Surviving state violence – Queer x Sámi
- 81** Surviving state violence – Queer x trans experiences
- 83** Surviving state violence – Queer x asylum processes
- 86** Verktyg för antirasistiskt arbete
- 88** Target-Agent skills model
- 90** Task-process-relationship triangle
- 92** Modiga och omtänksamma rum
- 95** Tryggare rum
- 96** Safer-space guidelines
- 100** Organisationer för outreach & koalitionsbyggande
- 102** Källor

A Litany for Survival

AUDRE LORDE

The Collected Poems of Audre Lorde by Audre Lorde, 1978.

8

For those of us who live at the shoreline
standing upon the constant edges of decision
crucial and alone
for those of us who cannot indulge
the passing dreams of choice
who love in doorways coming and going
in the hours between dawns
looking inward and outward
at once before and after
seeking a now that can breed
futures
like bread in our children's mouths
so their dreams will not reflect
the death of ours;

For those of us
who were imprinted with fear
like a faint line in the center of our foreheads
learning to be afraid with our mother's milk
for by this weapon
this illusion of some safety to be found
the heavy-footed hoped to silence us
For all of us
this instant and this triumph

We were never meant to survive.

And when the sun rises we are afraid
it might not remain
when the sun sets we are afraid
it might not rise in the morning
when our stomachs are full we are afraid
of indigestion
when our stomachs are empty we are afraid
we may never eat again
when we are loved we are afraid
love will vanish
when we are alone we are afraid
love will never return
and when we speak we are afraid
our words will not be heard
nor welcomed
but when we are silent
we are still afraid

So it is better to speak
remembering
we were never meant to survive.

**Are you
prepared
to organise
with our
communities?**

Based on the historical evidence of the Swedish context and beyond; the evidence of the spoken, the recorded, the archived and the erased; the transpiration of fascism, and the settlement of oppressive forces that uphold fascist undemocratic apparatuses, is not a single event but a stretched out social process.

It is a process of naturalisation and acceptance of white supremacy, of racism, and patriarchal structures and of the violent affects this naturalisation has on the bodies, lives, and communities of the global majority.

As Angela Davis, so wisely, said, "the fascist thrust must be resisted in its incipient stages by the broadest possible coalition". (Davis, Angela. (Ed.), 2016)

The method material was firstly created to lay focus on the 'how' – how we build, and thrive together. It is also an effort to hold ourselves and each other accountable, which means that this text goes out to ourselves just as much as to other groups who work against every day, community and systemic racism affecting queer racialized people in the Swedish context, and beyond.

The method material is not only a documentation of our process, but it is a tool for all of those who want to be a part of coalition building between majority society in Sweden, and historically marginalised communities.

The method material is for those who are and want to be in coalition with Queer Racialised communities:

- * Organisations working on socio-cultural issues affecting Queer Racialised people and communities
- * Activist Networks working on socio-cultural issues affecting Queer Racialised people and communities
- * Community members from non-queer racialised groups seeking for methods, tools, and resources to fortify and build coalition
- * Government branches working on socio-cultural issues affecting Queer Racialised people and communities

12

Dubbelexponerat was born out of a need to create coalitions of queer and racialized people, to bond, connect, heal and fight the re-emerging, and pre-existent fascist, undemocratic systems in which we exist.

Learning from the Sá Asta M. Balto's definition of 'On 'Gal Dat Oahppá Go Stuurrola'

"[...]Gal Dat Oahppá Go Stuurrola is a traditional saying that loosely translates as 'I'm sure they will learn when they are older'. [It] celebrates the capacity to learn, upholding that every individual can learn anything, and that this depends only on the opportunities and adjustment afforded."

The outcome of this project is in part the radical belief that those who interact with the material outcomes of Dubbelexponerat can learn to be part of the continued effort in the development and use of decolonial methods to work together across racialization, gender and state privilege in the Swedish context and beyond. **The knowledge that we hold and practice on how to support, organise and sustain one another did not start with us and will not end with this project.**

This knowledge is an ongoing, living process that was built upon generations of community and grassroots organisers before us, around us, and among us in Dubbelexponerat.

Working in decolonial ways

14

When we work together in decolonial ways, we have to decenter whiteness, and in this process the weight is on those racialized as white. We write because we face real problems in our collective efforts organising from double-exposed lives – problems that could push us apart – but we want to fight against the structures that create divisions between us. This method material is filled with exercises, models, quotes from reference group members, learnings and teachings, and practical applications. Before engaging with all the outcomes of the method material, we must first know ‘How to organise when everything is on fire’.

‘How to organise when everything is on fire’ acknowledges the constant struggles and obstacles we overcome in our daily lives as racialized queer people, existing and surviving the present day colonial, racist, and patriarchal structures in the Swedish context, while organising and participating in Dubbelexponerat. More concretely, from August 1st 2023 to August 1st 2024 alone, organisers, reference group members, participants, collaborators, volunteers and community members of and relating to Dubbelexponerat have;

Had family murdered as results of ongoing genocides, have been denied re-unification with family members abroad, have been denied health care due to pending immigration status, denied psychiatric care for mental health, assaulted in public spaces, involved in legal processes due to discrimination by public servants, subjected to police violence, involved in legal processes due to being witnesses to police violence, suffered workplace discrimination, have left organisations and workplaces due to repeated acts of racism, been subjected to homophobia, transphobia, gender-based discrimination, faced economic insecurity, faced housing insecurity, and been targeted by right-wing political agitators. To name a few.

**SO, ARE YOU
PREPARED TO
ORGANISE
WITH US?**

Vad är Dubbelexponerat?

16

Dubbelexponerat är ett antirasistiskt samarbetsprojekt mellan PAGE 28 och Reclaim Pride Göteborg. Projektet undersöker och sprider medvetenhet kring intersektionen och det dubbla förtrycket som personer som är både HBTQI+ och svarta, muslimer, judar, romer eller samer utsätts för. Detta görs genom en serie föreläsningar, workshops och samtal med personer från målgruppen.

Syftet med projektet är folkbildning i form av kunskapshöjande föreläsningar och workshoppar om HBTQI+ och samspelet mellan olika former av förtryck. Målet är också koalitionsbyggande och samverkan mellan olika grupper som utsätts för det dubbla förtrycket.

Metoderna som har tillämpast inom projektet är: intersektionalitet som analysverktyg, medskapande processdesign, folkbildning, koalitionsbyggande och intervjuer.

När man tillämpar intersektionalitet som analysverktyg innebär det att lyfta upp dubbelexponeringen och olika aspekter av personers multipla identiteter. Det görs på ett sätt där man lyfter den sårbarhet som det innebär inom rådande maktstrukturer i samhället men också den resurs som deras multipla identiteter ger dem att få kontroll över sina liv (Lutz, 2015). På det sättet fångar detta projekt både samhällsstrukturer som påverkar livet, men också motståndsstrategier som människor utvecklar för att bemöta rasism. Dessutom tar vi fram både ny kunskap men sprider också den kunskapen som redan finns till dem som deltar och även genom det metodmaterial som tas fram.

Medskapande processdesign innebär att man involverar målgruppen i projektets olika faser. Detta har vi gjort genom att skapa en referensgrupp samt bjuda in målgruppen till att delta och hålla i föreläsningar. Särskilt när det handlar om förtryck är det viktigt att bjuda in målgruppen som *aktörer* så de har möjlighet att forma processen framåt genom att påverka utformande av arrangemang och metodmaterial. Det går inte att arbeta på något annat sätt när man ska arbeta i intersektionen av rasism och queerfobi. Detta i motsats till att bjudas in som *mottagare* av en insats som de inte har makt över. Det innebär också att vi använder oss av en iterativ process där deltagarnas input påverkar utformandet av kommande evenemang, för att på så vis möjliggöra lärande inom projektet men också skapa delaktighet från dem vi

möter. Ett sätt för medskapande blir referensgruppen som möts under projektiden, kommer med input som är viktig och påverkar arrangemangens utformning samt metodmaterial. Detta går också hand i hand med koalitionsbyggandet för genom delaktighet och medskapande metoder kan man etablera nätverk samt skapa utrymmen mellan olika communitys för utbyte av erfarenheter och kunskaper om den dubbla utsattheten.

För att kunna förändra attityder, normer och strukturer i samhället i stort så handlar det om att skapa förståelse inom gruppen HBTQI+ för varandras särskilda utsatthet för rasism och andra former av förtryck. Människor lär sig ofta genom att ta del av enskilda berättelser och få dela sin egen berättelse. Av den anledningen har projektet tillämpat intervjuer som en feministisk och queer metod.

Målgruppen för projektet omfattar HBTQI+ personer i alla åldrar, i synnerhet de som utsätts för det dubbla förtrycket samt aktörer som jobbar med dessa frågor och/eller målgrupper.

Vad innebär det att vara dubbelexponerad?

Förtryck och fördomar existerar liksom resten av samhället, även inom HBTQI-rörelsen. Dock pratas det sällan inom HBTQI-rörelsen om det dubbla förtryck och den rasism som många HBTQI-personer utsätts för baserat på andra sociala kategorier. Således skapas marginaliserade grupper inom en redan marginaliserad och utsatt grupp, exempelvis HBTQI-personer som utsätts för antisemitism, antisvart rasism, antimuslimsk rasism, antiziganism eller rasism mot samer.

Av den anledningen ser vi ett stort behov av att bemöta denna problematik med kunskapshöjande åtgärder såväl som stärkande av communityn. Detta dubbla förtryck kan ta sig uttryck i exotifiering, rasistiska kommentarer, annangörande, eller att mötas av okunskap inom queercommunityt som skapar en specifik utsatthet i det

som anses vara ett tryggare rum.

Den psykiska ohälsa som många HBTQI-personer upplever, framförallt unga men även andra, kan förvärras och öka på grund av de dubbla förtrycken. Det leder till en dubbel utsatthet för psykisk ohälsa, minoritetsstress, en dubbel utsatthet för våld i samhället, och en dubbel utsatthet för diskriminering utifrån diskrimineringsgrunderna.

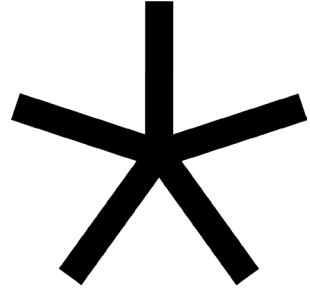
Utsattheten kan upplevas som att inte passa in i någon av ens sammanhang, antingen utifrån sin identitet som HBTQI-person eller i sina sammanhang som jude, same, svart, rom eller muslim. Vi ser det som vårt ansvar att skapa och sprida mer kunskap om dessa frågor samt mobilisera för att motverka och förebygga olika former av rasism inom HBTQI-rörelsen. Dessutom är HBTQI-rörelsen väldigt splittrad och genom att bygga koalitioner och broar mellan olika communitys och andra rörelser kan vi stärka varandra tillsammans. Det är också genom att dela erfarenheter som vi verkligen kan förstå varandra.

Slowing down
reminds us we do
not only **ACT** upon
the world, we are
the world and its
ongoing actioning

Báyò Akómoláfé
“A slower urgency” (2023)

Projektets byggstenar & praktiska övningar

INTERSEKTIONALITET

24

Fenomenet när maktstrukturer samverkar och skapar särskilda förtryckande förutsättningar kallas intersektionalitet. Begreppet myntades 1989 i USA av medborgarrättsaktivisten och professorn Kimberlé Crenshaw. Begreppet används för att visa på hur alla erfarenheter en person har påverkas av dens olika tillhörigheter, att olika aspekter av förtryck marginaliserar samverkar. Det betyder att orättvisor inte kan avskiljas från varandra, utan personer upplever dem intersektionellt.

Genom att använda intersektionalitet som metod, sprider vi kunskap och stärker det queera communityt som består av diverse olika etniciteter och grupper som utsätts för överlappande förtryck utöver deras sexualitet eller könsidentitet.

PRAKTISK ÖVNING – JORDNINGSÖVNING

Det är bra att grunda sig, både ledare och deltagare, innan en påbörjar en identitetskartläggning i en grupp. Om det är en separatistisk grupp utifrån hbtqia eller utifrån BIPOC identitet så kan det ändå finnas en rädsla att berätta om de identiteter en bär på. Traumatiska händelser kan komma upp till ytan för människor som är dubbelexponerade. Att kunna dela med sig och även för att kunna lyssna på andra med full uppmärksamhet kan möjliggöras genom medveten närvaro.

25

Att känna av i kroppen med en jordningsövning (det som på engelska kallas grounding exercise) är till för att medvetandegöra känslor eller tillstånd i kroppen. Börja med att alla i gruppen står eller sitter i en cirkel och sluter sina ögon.

Som ledare kan du leda deltagare att försöka stå eller sitta upprätt och vända sin uppmärksamhet till kroppen. Uppmärksamma sig om det finns några delar av kroppen som är spända eller avslappnade. Led deltagare i att ta djupa andetag och följa inandning och utandning med sin fulla uppmärksamhet. Påminn deltagare att det inte finns något de behöver ändra kring sin andning, utan bara följa den nyfiket.

För att avsluta övningen, be deltagare ta tre djupa andetag in genom näsan och ut genom munnen. Sen kan ledaren be deltagare öppna sina ögon, tacka för stunden och påbörja övningen tillsammans.

PRAKTISK ÖVNING – IDENTITETSKARTLÄGGNING

Börja övningen genom att påminna deltagarna att allt som sägs i rummet stannar i rummet. Att deltagare inte får prata om andras upplevelser de hört utanför denna övning. Det är också viktigt att de endast delar vad som känns bekvämt att dela.

26

Dela ut pennor och post-it-lappar till alla i rummet. Uppmana deltagarna att skriva på lapparna svar på följande frågor:

1. Vilka erfarenheter och positionaliteter har vi i rummet?
2. Hur påverkar det oss och hur rör vi oss i samhället och genom olika rum?
3. Hur ser detta ut i queera spaces? Hur agerar vi i hbtqja rum i förhållande till våra erfarenheter/bakgrunder/positioner? (tex. att prata om religion är inte vanligt inom queera rum)

Låt deltagarna skriva och sätta upp lapparna på en stor tavla. Låt övningen ta tid, tills alla känner sig färdiga.

Låt alla betrakta de samlade svaren i några minuter i tystnad. Öppna sedan upp samtalet. Bjud in deltagarna att dela med sig av det som de känner sig bekväma med. Låt samtalet få flöda fritt och låt tystnader få vara. Den som inte vill dela behöver inte det.

EXEMPEL FRÅN DUBBELEXPONERAT

“Det kan vara svårt att vara i BIPOC queer spaces. Det är så få som är samer och har träffat samer. Många är antirasistiska rum, [men jag] blir utbildare kring samer även i dessa rum. Det är en position som jag vet att det är viktigt att lära ut, folk får inte lära sig i skolan. Men det är mycket skönare i samiska utrymmen, jag behöver inte utbilda folk. Helst queersamiskt, där jag behöver inte utbilda alls.”

Queer och same

“Jag är muslim. Innan kolonialism beskrevs muslimer som super homosexuella. Det har samexisterat, sexuell frihet och religion. Det är på senare tid som det har blivit mer konservativt. För mig har en stark del av erfarenheten varit att vara fragmenterad. Jag är uppvuxen i ett vitt område och assimilerat mig. Jag har överlevt genom att gömma mig. I min svarthet och min queerhet. Jag befinner mig i en konstig grej, jag blir läst som straight. Det är ett privilegium, men jag får inte tillgång till alla delar av mig själv. Det är i nära relationer som jag fått känna mig hel.”

Queer och muslim

“Även i svarta och queera utrymmen är det svårt att prata om att vara ickebinär och trans. Det är svårt att prata om detta i separatistiska utrymmen. Jag går in och är glad att alla ser ut som jag men upplevelsen är inte densamma. Inte alla svarta queerpersoner går igenom samma sak. [Att vara] ickebinär och i transparaplyet är ett helt annat kapitel. Det kan vara isolerande. Jag vill vara i utrymmen som är svarta och queer och minoritetsgrupper, men att vara ensam i trans- och ickebinära aspekten av det och även den icke-monogama aspekten av det, det är svårt”

Queer och svart

28

“Det känns som i queer communityt måste man passa in i mallar för att få vara med. Det går inte att umgås över gränser kring vilka ord man får säga eller saker man får äta. När man är med romer som är gay så överträffar det allt annat. Vi fattar varandra. Det är svårt att sätta ord på vad det är. Vi är samma på många sätt och vis. En förenande match.

Det känns som man måste välja vilket läger. Om man är vegetarian och vegan är man exkluderad från massan av romer, det finns inga. Skulle jag vara vegan i ett romskt sammanhang skulle folk göra stort narr av mig. Om jag går på queera sammanhang med mitt kycklinghjärta i gräddsås så skulle folk stirra på mig. En mellanförskapskänsla man hamnar i. Det kan många hamna i om man har en annan tillhörighet.”

Queer och rom

”Jag växte upp i en konservativ judisk gemenskap. I landet så fanns det en tolerans av homosexuella, men man kunde inte vara queer och samtidigt existera i det konservativ judiska samfundet. Människor dödades inte på grund av heder, men jag kände inte några queera människor i min judiska gemenskap eftersom många antingen aldrig kom ut offentligt, levde queer sociala liv, eller deltog i religiösa utrymmen. Jag vet också att människor tog sitt eget liv på grund av den bristande acceptansen av att vara queer. Vi pratade inte om varför de inte var där längre. Vissa människor blev outade och särskilt män. Jag minns övervakningen av heder och judiska koder inom communityt. Du tar inte frågor ut till omvärlden, allt som händer hanteras internt inom familjen och communityt. Det finns sociala straff som man får om man inte följer de socioreligiösa normerna.

...transpersoner existerar inte. Jag finns inte. Queera icke-binära människor som utövar religion, oavsett om det är i den manliga eller kvinnliga traditionen, existerar inte i communityt där jag kommer ifrån. Raderingen av queerheten är väldigt våldsamt.”

Queer och jude

29

Flera personer delade erfarenheter om oviljan att dela våldsamma händelser inom sitt egna community utåt eftersom de redan erfar så mycket rasism utifrån sin identitet. Det finns en rädsla kring att detta skulle öka rasismen mot muslimer, judar, romer, samer och svarta om hbtqia personer delade sina erfarenheter av våld eller förtryck inom communityt.

I en övning med dubbelexponerade så är det viktigt att påminna om att det inte finns en bestämd väg att följa som queer i relation till den egna kulturen eller religionen. Att det kan kännas vilset och därför är det extra viktigt att ta hand om varandra, känna in varandra och vara generös i sitt lyssnande och hålla varandras smärta.

FOLKBILDNING

30

Folkbildning spelar en central roll inom Dubbelexponerat. Genom folkbildning och kunskapshöjande föreläsningar, samtal och workshops bidrar projektet till att utjämna utbildningsklyftor och höja utbildningsnivån i vår målgrupp och i förlängningen även civilsamhället i stort.

Inkorporering av kulturella element i folkbildning ger upphov till fördjupad och interaktiv kunskapsuppbyggnad och stärkt samhällsbyggande genom de sociala relationer som skapas mellan människor med olika levda erfarenheter och sociala bakgrunder. Det handlar inte bara om kunskap, utan även om inspiration och medskapande metoder på plats som ger upphov till de långsiktiga effekter, en förändring av människors känslor och attityder.

PRAKTISK ÖVNING – ATT DELA SIN EGEN BERÄTTELSE

Folkbildning handlar till stor del om samtalet. Om mötet som uppstår mellan människor som kanske inte annars hade träffat och samtalet som uppstår om viktiga samhällsfrågor. Det handlar om kunskapshöjande insatser för att belysa perspektiv som vi inte annars får ta del av.

Vi kommer alla från olika vackra samhällen, familjer med olika bakgrunder och vi har alla en rik historia. Dessa erfarenheter påverkar hur vi upplever världen och vad som känns som hemma för var och en av oss. Ofta säger människor i maktpositioner och människor med privilegier till oss att våra historier och glädjeämnen inte värderas lika högt som de i den dominerande kulturen. Detta leder till att vi tvingas dela upp eller förtränga dessa historier och glädjeämnen.

31

Den här aktiviteten är en dikt i fyra strofer som är utformad för att föra in våra djupare jag i rummet, för att förankra oss i vilka vi är och föra in de communities som rinner genom våra ådror. Skriv upp instruktioner på tavla eller central plats i lokalen och låt deltagarna skriva sina egna dikter.

När alla har skrivit färdigt och beroende på tid eller känsla i gruppen, så kan deltagare dela två och två eller i helgrupp sina färdiga dikter där de också gärna får reflektera högt och förklara när de läst färdigt. Det är viktigt att den som leder gruppen också skriver dikten, att visa hur det är att göra sig sårbar.

I grupper med dubblexponerade så kan det återigen delas saker som ledare behöver vara redo att ta emot. Olika känslor eller känsliga ämnen. Påminn deltagarna att det är valfritt att dela med sig och de väljer själva vad de vill dela och med vem.

Diktövning - "Jag kommer från..."

Dikten har fyra strofer, och varje strof har fyra rader, som alla börjar med "Jag kommer från..." Fyll i varje strof utifrån de beskrivningar som anges nedan och dela sedan din sanning med gruppen, ditt community, eller bredare (det som känns rätt för dig). Denna diktövning är inspirerad av George Ella Lyon och anpassad av Dr. Beverly Tatum (Lyon & Tatum).

32

Strof ett: Bekanta syner, ljud, dofter i ditt hem eller ditt grannskap

Strof två: Bekanta maträtter som ni ofta åt eller åt vid högtider

Strof tre: Ordspråk som jag hört mycket när jag växt upp

Strof fyra: Nära och kär

Exempel:

Strof ett - jag kommer från....

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

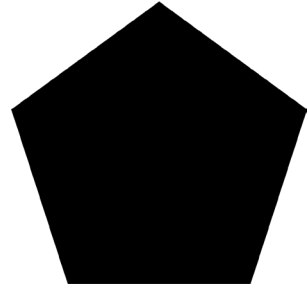
Om du eller ni vill dela dikter med oss på Dubbelexponerat så skriv till oss på contact@dubbelexponerat.com så lyfter vi gärna din dikt på vår hemsida.

Om vikten av vad som görs med kunskapen

Det viktigaste efter att ha genomgått en folkbildande insats är vad ni gör med den nyförvärvade kunskapen. Diskuteras den i organisationen, bland dina vänner, i dina nätverk? Implementeras nya strategier för att nå mål kring inkludering? Det vill säga, det som kallas hur-et. Vilken handling uppkommer som resultat av en folkbildande insats? Dessa är viktiga frågor att besvara inom din organisation för att kunna stärka kapaciteten att möta perspektiv från dubbelexponerade.

Här finns det resurser såsom Vit, Svart eller Brun som är framtagen för offentlig förvaltning men som med fördel kan användas av ideella organisationer och hbtqia organisationer för att ta fram aktiva åtgärder på området (Länsstyrelsen Stockholm, 2019).

COMMUNITY

- 34 Det finns inte riktigt en motsvarighet till begreppet "community" i det svenska språket, det definieras oftast som gemenskap och tillhörighet till grupp/-er som delar liknande erfarenheter och har flera gemensamma nämnare. Ett av projektets mål har varit att bygga och stärka community, särskilt för de queers som upplever multipel utsatthet. Detta går hand i hand med projektets andra byggstenar såsom koalitionsbyggande och förstärkande av röster. Genom att man etablerar relationer och bygger broar mellan communitys och andra rörelser kan vi stärka varandra tillsammans. Det är någonting som vi konstant bygger på, community är något som görs tillsammans, som kräver att vi lär oss av varandra och är villiga att lyssna på varandras berättelser. Community har varit och är det som hjälper oss att ta oss igenom livet, både det tuffa och det fina. I kapitlet om hur vi organiserar när allting brinner framkommer flera exempel på hur vi har kunnat överleva, hitta och ta hand om varandra genom community under ett pågående folkmord, klimatkris, psykisk ohälsa och så mycket mer. Att känna gemenskap och tillhörighet med andra är också nödvändigt för

ens eget varande och välmående. Vikten av att se och träffa andra personer med liknande erfarenheter som man kan relatera till stärker ens trygghet och personlighet. Det är nästintill obeskrivligt vilken känsla som uppstår i kroppen när man befinner sig i ett rum och kan se andra rasifierade queers, känna att man kan spegla sig i varandras ögon och mörka hud, känna att de andra kommer förstå ens erfarenheter utan att man behöver förklara varenda detalj. En community kan också öppna upp för att få vara i ett rum (fysiskt såväl som abstrakt) där man som rasifierad queer inte behöver anpassa sig till den vita cisheteronormen, utan det skapas ett rum där man är normen i all sin komplexitet utan kompromisser.

Vi har jobbat med att bygga och stärka community genom olika metoder. En viktig aspekt har varit att inte göra Dubbelexponerat till ett uteslutande separatistiskt projekt. Detta har medfört att vi har kunnat jobba för att förena grupper istället för att öka på fragmenteringen inom den queera communityn. Våra evenemang har därmed alltid varit öppna för alla. Dessa icke-separatistiska strategier som vi använt som ett sätt att motverka vitöverhöghetskultur är inte oförenliga med separatism. Att ha separatistiska rum är nödvändigt och har därmed varit ytterligare en arbetsmetod som vi har tagit till, men det har inte varit det enda. Ett exempel på detta är att vår referensgrupp har varit separatistisk för projektets målgrupper, alltså endast bestående av personer som identifierar sig som queer och muslim/rom/svart/jude/same. Communityskapandet som har tagit form inom referensgruppen har varit en essentiell del av projektets utformning såväl som de relationer som har etablerats mellan referensgruppsmedlemmar. De personliga relationerna har varit en trygg och hållbar ingång till diverse communitys som i sin tur har byggt på vår räckvidd till andra rasifierade queers.

PRAKTISK ÖVNING – DEN DOMINERANDE KULTUREN OCH YTTERKANTERNA

Denna övning är till för att öppna upp en konversation i en grupp och för att synliggöra de dynamiker och maktförhållanden som råder i gruppen. Den är inte till för att skam- eller skuldbelägga. Mycket av det som är den dominerande kulturen eller "mainstream" i en grupp är skapat av de som har ledarroller i gruppen eller är i majoritet i gruppen. De skapar ofta osynliga normer. De som är i ytterkanterna i gruppen tillhör "margins eller edges". Deras perspektiv är ofta det som behövs för att gruppen ska växa.

36

Förtryck är inte statistiskt och våra grupper är inte heller statistiska. Det som är den dominerande kulturen och det som är i ytterkanterna i våra grupper behöver inte heller nödvändigtvis reflektera övriga samhället.

När det gäller dubbelexponering, eller att vara en minoritet i en minoritet, så är det ofta så att grupper som organiserar sig utifrån en minoritetsidentitet inte alltid reflekterar över att även i deras grupp finns det ytterligare minoriteter.

Med nyfikenhet så kan grupper ställa sig frågor om hur deras grupp ser ut just nu, vilka är i den dominerande kulturen och vilka normer finns? Och hur kan gruppen växa genom att bättre beakta sina ytterkanter?

Denna övning kan generera svar på frågan om hur queera rum och platser kan förbättras och ta hänsyn till alla våra intersektioner, dvs.

de identiteter eller personer i gruppen som befinner sig i gruppens ytterkanter.

Först så diskuterar ni olika kvaliteter av vad som är den dominerande kulturen i en grupp och vad som kan vara ytterkanterna i en grupp. Information om detta hittar ni i en resurs om övningen som finns på engelska av Training for Change (Hunter, 2009).

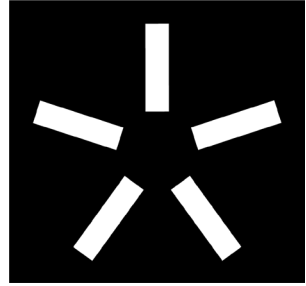
Dela gruppen i mindre grupper om 3–4 personer. Varje grupp spenderar 25 minuter på att rita upp karta med den dominerande kulturen och ytterkanterna i gruppen som innehåller gruppens kvaliteter, beteenden och värderingar.

37

Sen så byter grupperna karta och får titta på en annan grupps karta. Då spenderar ni 20 minuter på att komma med förslag och lösningar för att integrera perspektiven från ytterkanterna i gruppen.

Alla kartor får gärna hängas upp på väggen så att alla i gruppen kan gå runt och titta.

Med förståelse för att vi alla har kvalitéer från både den dominerande kulturen och ytterkanterna, i olika tider av våra liv och i olika grupper och konstellationer, blir det lättare att arbeta framåt och bygga upp community som inte är uppbyggt på ett "vi" utan som är uppbyggt på skillnader. Att vi kan se varandras skillnader och ändå gå ihop om gemensamma mål.

KOALITIONSBYGGANDE

- 38 Koalitionsbyggande är en viktig del av Dubbelexponerat och vårt arbetssätt inom projektet. Vårt huvudsakliga syfte med koalitionsbyggandet är att bygga broar mellan de olika communityn som vi riktar oss till. Målgrupperna som Dubbelexponerat berör skapar en unik intersektion och ett sammanhang för dessa grupper att samverka. Dessutom är HBTQI-rörelsen väldigt splittrad och genom att bygga koalitioner och broar mellan olika communitys och andra rörelser kan vi stärka varandra tillsammans. Det är också genom att dela erfarenheter som vi verkligen kan förstå varandra. Detta har vi framförallt gjort genom referensgruppen då medlemmarna har ökat våra chanser att bygga koalitioner och förtroende som är viktiga komponenter för att nå ut och skapa hållbara kontaktnätverk med målgruppen. Referensgruppen ökar också samarbetsmöjligheterna med andra organisationer som redan har etablerad kontakt med målgruppen. Kontaktnätverket och koalitionsbyggandet med andra organisationer är ett arbete som vi har jobbat med kontinuerligt under projektets gång.

PRAKTISK ÖVNING – ATT ÖVA SIG PÅ ATT VARA ALLIERAD

Ta kontakt med en organisation ni vill samarbeta med (vi har en lista i slutet) och bestäm träff/samtal. Här finns en lista/guide på hur ni kan göra.

Prata ihop er över gränserna och hitta vad som vi har gemensamt. Diskutera följande frågor:

- * Vilka värderingar styr oss i våra grupper?
- * Vilka mål har vi?
- * Vilka verktyg använder vi för att nå våra mål?
- * Vilka utmaningar möter vi?

39

Diskutera exempel på samarbeten som ni tidigare haft:

- * Hur har ni arbetat tillsammans?
- * Vad har funkat och vad har varit svårt?
- * Har ni ett exempel som varit inspirerande för er?

Gå en runda där varje person (eller organisation) delar med sig om vilka utmaningar de står inför, praktiska problem som ni har eller resurser som ni saknar. Detta gäller alla organisationer och personer som närvarar.

Efter rundan så delar ni upp er två och två för att prata om potentiella resurser som ni har inom den organisation ni tillhör eller som ni har tillgång till genom era personliga nätverk samt potentiella lösningar på de utmaningar som presenterats. Gå ytterligare en runda i storgrupp där en person tar ansvar för

att skriva på tavlan vilka potentiella lösningar ni funderat kring och även vilka resurser som finns bland personerna i rummet.

De personer som delat med sig av utmaningar kan gärna i det här skedet respondera till det som tagits upp. Ni går vidare genom att skapa en konkret plan för hur resurserna kan tillgängliggöras för de som behöver och hur de i rummet kan vara behjälpliga för att implementera dessa potentiella lösningar.

40

“Jodi lea buoret go oru”

**“Bättre att flytta än att
sitta stilla”**

SAMISKT TALESÄTT

EXEMPEL FRÅN DUBBELEXPONERAT

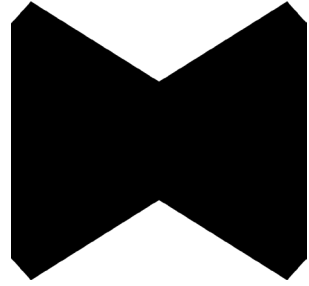
ETT PROBLEM I SAMISK AKTIVISM ÄR ATT MAN FÅR JÄTTEMYCKET FÖRFRÅGNINGAR. DET ÄR MÅNGA SOM VILL SAMARBETA MEN VI ÄR FÖR FÅ ORGANISATIONER/PERSONER. HUR SÅLLAR VI?

Samiska organisationer står och kämpar i strider som härrör från Sveriges koloniala historia och som utkämpas på flera fronter samtidigt. Klimatkrisens påverkan på traditionella levnadssätt samt den gröna kolonialismen, historiskt och nutida statligt förtryck, rasism mot samer, plus det förtryck som en kan behöva gå igenom som samisk hbtqia person.

En potentiell lösning som kom upp i våra diskussioner inom referensgruppen handlade om att fördela ansvaret på någon annan. Att låta någon eller några som inte själv är utsatta av rasism mot samer stötta samiska föreningar som tar emot förfrågningarna och sålla bland dem. I gruppen togs det upp att Cloudberry Collective är en grupp som organiserar strukturer och plattformar för att möta framväxande behov i Sápmi. Eftersom de arbetar med dekoloniala strukturer skulle de kunna ta emot och sortera bland inkommande förfrågningar i dialog med samiska organisationer.

Genom att dela ens problemformuleringar med andra kan vi bjuda in till gemensamt tänkande för att hjälpa varandra lösa problem vi möter i organisering och komma på idéer för konkreta samarbeten. Genom att hjälpa varandra att möta utmaningar i organisering så blir våra handlingar till att öva sig på att vara allierad och aktiv solidaritet. Att vara i solidaritet med andra är ett görande, inte ett varande.

Vi behöver också skapa relationer för att långsiktigt bygga koalitioner. Genom att hjälpa varandra, planera för konkreta samarbeten och över tid visa solidaritet med varandra så övar vi på dessa färdigheter, bygger långsiktiga relationer och kan lättare agera när någon person eller organisation i vårt nätverk blir utsatt för hot eller hat.

FÖRSTÄRKANDE AV RÖSTER

42

Att vara bärare av olika identiteter eller de som dubbelexponeras får tillgång till resurser och medel att få höja sin röst är en del av det som kallas på engelska empowerment. På svenska skulle vi säga att känna sig stärkt i sin identitet. Detta för att sedan känna att en kan tala högt om sina erfarenheter och krav på omvärlden att förändras.

Den kollektiva förstärkning av röster bygger på att både personer som dubbelexponeras samt allierade bygger upp en kritisk massa för att lyfta upp röster som strävar efter social förändring. Det innebär att allierade inte för någon annans talan (varken grupper eller individer) eller väljer ut de vars röster ska höras mer eller mindre. Allierade ska lyfta fram perspektiv som saknas eller ge en referens/resurs till den som dubbelexponeras/omfattas av frågan att själva föra sin talan.

När en organisation eller individ tillfrågas att tala om perspektiv

som den själv inte besitter är det viktigt att organisationer och individer ger vidare möjligheten att tala till en individ eller organisation som faktiskt besitter den levda erfarenheten som efterfrågas. Om du eller ni inte känner någon som har den levda erfarenheten är ni välkomna att höra av er till oss eller till någon av de organisationer som framkommer i avsnittet "Organisationer för outreach och koalitionsbyggande".

43

Kopplat till community och koalitionsbyggande, har projektet som syfte att samarbeta med lokala organisationer, trossamfund och grupper som företräder målgrupperna som utsätts för de olika formerna av rasism och förtryck. Som sagt, det handlar inte om att ge dessa målgrupper en röst, de har redan en, istället applicerar vi ett dekolonialt förhållningssätt där Dubbelexponerat som projekt möjliggör skapandet av utrymmen där deras röster får höras i ett unikt sammanhang och intersektion. Detta genom att använda oss av samt omfördela de resurser vi har inom projektet för att förstärka röster från respektive community.

Dessa samverkansparter har stor kunskap och erfarenhet av frågorna, därmed anser vi att de är viktiga aktörer att inkludera samt samarbeta med i projektet. Två konkreta sätt som vi har jobbat med detta är genom att ge all agens och makt till personerna som företräder dessa målgrupper i deras utformning av sin respektive evenemang samt referensgruppens inflytande.

PRAKTISK ÖVNING – FÖRSTÄRKANDE AV RÖSTER

Denna övning har referensgruppen i projektet själva tagit fram och har använts i diskussionerna i referensgruppen. Den lämpar sig alltså till en blandad grupp med olika erfarenheter av att vara i minoritet utifrån olika identiteter.

STEG 1:

Påbörja ett samtal i grupp genom att diskutera intentionerna bakom viljan att förstärka sin egen och andras röster.

Förstärka den egna rösten

- * Varför vill jag höra? Vad är det jag vill berätta?
- * Vad har jag för behov eller vilka behov finns i mitt community?

44

Förstärka andras röster

- * Varför vill jag att denna grupp eller individ ska höras? Vad är det jag vill att den personen /organisationen ska berätta?
- * Vad är det för förändring i samhället som ska åstadkommas?

STEG 2:

Kan du komma på exempel på berättelser, socialamediekonton, utställningar eller annat publikt berättande som berört dig? Hur såg utformningen ut? Vad var budskapet? Vad var det som fick dig att interagera med materialet?

STEG 3:

Förstärka den egna rösten:

Utforma en aktivitet där du själv delar din berättelse.

Förstärka andras röster:

Utforma en aktivitet där du förstärker en röst från en person vars levda erfarenhet du inte delar

Det kan vara samma typ av aktivitet eller två olika aktiviteter, men genomgående så är det viktigt att:

- * det handlar om att dela levda erfarenheter
- * det skapar möjlighet för andra att reflektera och/eller koppla an till det som delas
- * kunskap ägs och förmedlas av de som berörs
- * fokus är på att tillhörighet till gruppen (identitet) och expansion (vi hör alla ihop) samtidigt (här kan en med fördela använda sig av queerutopi som metod som ni kan läsa mer om i avsnittet om queerutopi)

EXEMPEL FRÅN DUBBELEXPONERAT

Referensgruppen samtalade enligt ovan och gjorde sedan ett försök att planera ett kulturrevenemang för "anonymt inlämnande av levda erfarenheter" för att ge queera romer möjlighet att tala om sina levda erfarenheter som queera romer utan att riskera deras säkerhet. I gruppens diskussion så föreslogs det att presentera ett tema som tagits fram av queera romer själva och sedan låta människor skicka in sina erfarenheter digitalt och anonymt för att berätta om sina levda erfarenheter och ta plats, utan att riskera sina kroppar och försörjning i sina communitys eller i offentliga utrymmen.

Målet är då att skapa ett evenemang på en offentlig plats, där fotografier ställs ut tillsammans med skrivet material. Fotografierna skickas in av personerna som inte medverkar med sina egna ansikten men istället med något betydelsefullt för dem.

- 46 Text och bild vävs ihop och utställningen kureras helst av en person med som har levd erfarenhet av att vara queer och rom.

Parallellt med detta skapas en hemsida som publicerar berättelserna och bilderna tillsammans för att ge vidare spridning av queera romska personers röster. Genom ett digitalt nätverk av allierade så delas och marknadsförs inlägg och evenemang, för att nå större spridning. Målet med kampanjen skulle vara att förändra normer och attityder kring vad det är att vara queer och rom i Sverige idag.

I referensgruppen har det diskuterats att en praktisk aspekt av att förstärka varandras röster är att bygga upp förtroendefulla relationer. När referensgruppen själva reflekterade kring detta så menade de att den blandning av sociala aktiviteter och samtal inom projektet Dubbelexponerat möjliggjorde relationsbyggande och tillit. Projektledarna skapade tid och utrymme för referensgruppen att tillsammans fundera över frågor och diskutera hur de egna rösterna och erfarenheterna skulle kunna delas med allmänheten. Genomgående så har de som har haft svårt att dela inför helgrupp i diskussioner fått möjlighet att samla tankarna och bidra vid senare tillfälle.

Medskapande processdesign

Medskapande processdesign

Att ett projekt, en process, ett initiativ eller en mötesplats utgår från målgruppen i alla delar av processen är ett mål för inkluderande och medskapande processer. Det handlar om att inkludera målgruppen i alla delar. Både i framtagandet av kunskap, i att identifiera frågeställningar/problem, att ta fram förslag, granska förslag, fatta beslut, genomföra besluten/processen samt utvärdera. I Dubbelexponerat har vi inkluderat målgruppen i 50 så många delar som möjligt utifrån modellen för delaktighet som utvecklats i EU-projektet D-CENT som heter deltagandespiralen (Bria & Jaya Brekke, 2013).

För att stärka kapaciteten inom organisationer att möta perspektivet från minoriteter inom minoriteter behöver dessa personer vara involverade i så många delar av en process som möjligt. För att förstå de behov som finns för människor som utsätts för dubbla förtryck behöver de människorna finnas med i projektledarskap och i delar av processer som handlar om att identifiera frågeställningar eller problem som ska lösas. För att mötesplatser ska förstå de behov som finns för människor som utsätts för dubbla förtryck behöver de själva vara med och ta fram förslag, granska förslag och fatta beslut om lösningar. Som vi diskuterat i andra delar av detta metodmaterial, för att sprida medvetenheten inom civilsamhället och i allmänhet om denna typ av dubbla utsatthet behöver röster från gruppen höras och förstärkas av andra (se avsnittet "Förstärkande av röster").

Medskapande processdesign är avgörande för att arbeta med HBTQIA+ – och rasifierade communityn av flera skäl. För det första säkerställer det att rösterna och erfarenheterna från de som påverkas mest av systematiskt förtryck är centrala för utvecklingen och genomförandet av initiativ. Denna inkludering främjar en känsla av ägarskap och egenmakt, vilket är avgörande för att ett projekt ska bli framgångsrikt och hållbart i längden.

51

För det andra bidrar medskapande processdesign till att identifiera och hantera de specifika behov och utmaningar som dessa communityn står inför. Genom att involvera de som dubbele exponeras direkt i beslutsprocessen kan program och projekt, eller mötesplatser, skraddarsys för att återspegla denna levda verklighet, vilket leder till mer effektiva och meningsfulla relationer såväl som resultat inom projekt.

Dessutom främjar det öppenhet och förtroende mellan communitys och organisatörer (förhoppningsvis så har ni planerat så att medlemmar ur olika communitys redan har en plats bland ledarskapet i ert projekt eller organisation). Det bryter ner barriärer av misstro och möjliggör en öppen dialog, vilket är nödvändigt för att bygga starka nätverk. Detta är särskilt viktigt i delar av HBTQIA+ community där historisk och pågående marginalisering ofta har lett till skepsis mot externa insatser.

På engelska så utgår vi ifrån begreppet "people before program" vilket på svenska betyder folket före agenda. Det innebär att utgångspunkten för vad som ska göras är vad de som berörs definierar som viktigast. Problemformuleringar och lösningsformuleringar bygger på deras erfarenheter och värderingar. Det innebär att du som organisatör inte kan ha en färdig plan innan du har lyssnat på de som direkt berörs. En ensam persons plan eller en organisations plan riskerar att bygga på personens eller arbetsteamets problemformuleringar och lösningsidéer. Det innebär att den kan skjuta bredvid mål, missa avgörande perspektiv och att initiativet inte ägs av community(n)

52 som berörs av insatserna.

Medskapande processdesign inom Dubbelexponerat

Denna metod har genomsyrat allt som vi har gjort inom projektet. Projektets ansökan, dvs. problemformulering skrevs av personer som dubbelexponeras. Projektets ledarskap inkluderade några av perspektiven som projektet tar upp, dvs. queer och muslim, jude, same, svart och/eller rom. Det första som gjordes inom projektet var att etablera en referensgrupp som bestod av en till två personer från varje intersektion som projektet arbetar med.

Särskilt när det handlar om förtryck så är det viktigt att till projektet bjuda in andra som aktörer, så de har möjlighet att påverka hur processen går framåt genom att påverka utformande av events och metodmaterial. Detta i motsats till att bjudas in som mottagare av en insats som de inte har makt över. Det innebär också att vi använt oss av en iterativ process där deltagarnas input påverkar utformandet av kommande event, för att på så vis möjliggöra lärande genom projekttiden men också skapa delaktighet med dem vi möter. 53

Arbetet med referensgruppen gjordes via två fysiska träffar, en i Malmö och en i Göteborg samt många telefonsamtal, planeringsmöten, informella häng, med mera. Projektledarnas roll var att möjliggöra för referensgruppens möten, i att erbjuda ekonomisk kompensation utifrån behov, att möjliggöra resa och boende, samt mat och/eller andra lösningar på behov som uppkom. Projektledarnas roll var även att skapa förutsättningar för relationsbyggande, både med projektledarna själva samt mellan de som deltog i referensgruppen.

Praktisk övning i medskapande processdesign

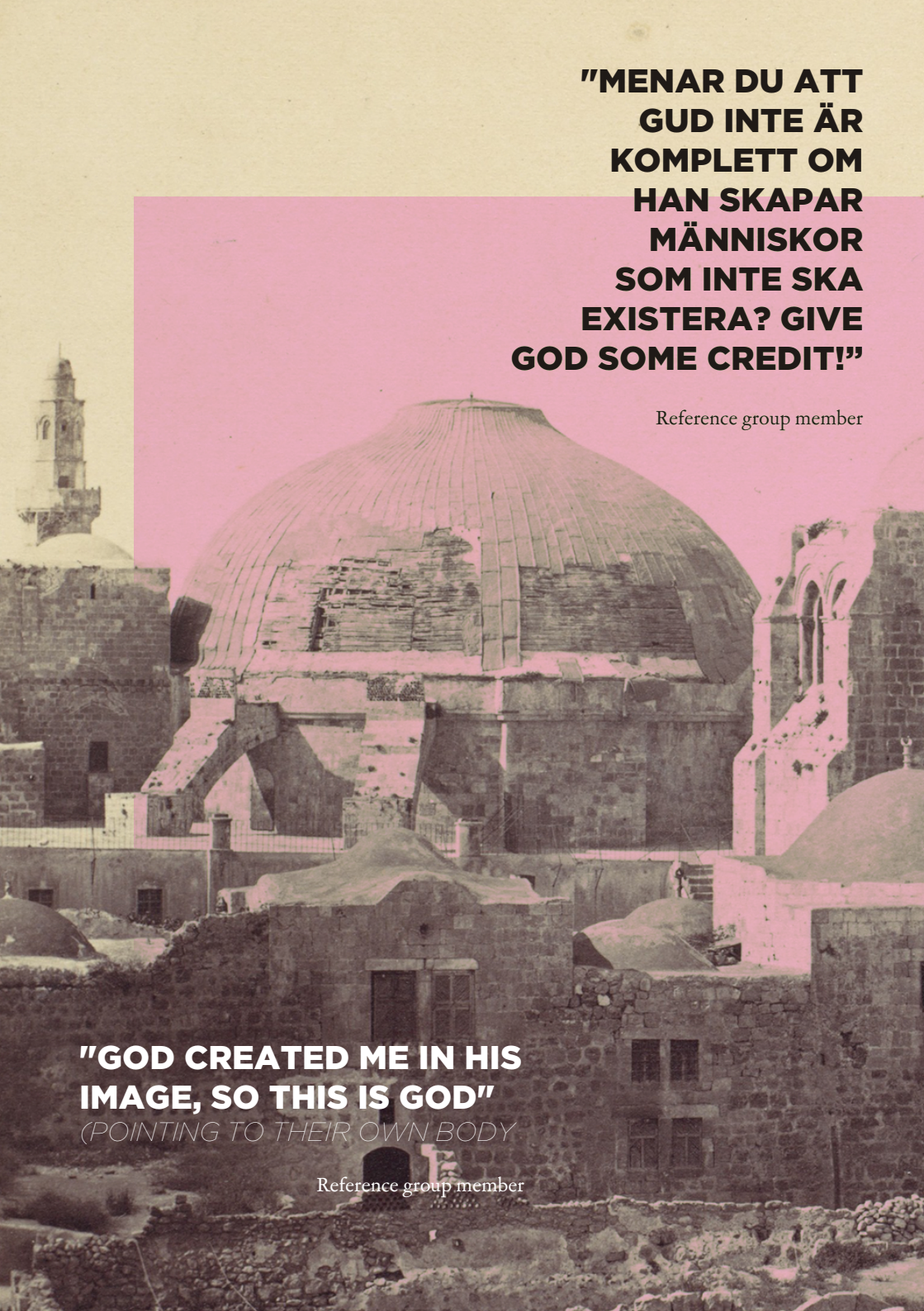
En-till-en samtal är den övning eller metod vi rekommenderar för det är det första steget i att bygga meningsfulla relationer med andra som kan leda till att bygga gemensamma resurser. Det kan i sin tur leda till den kollektiva makt och personliga agens som krävs för att göra samhällsförändringar. En-till-en samtal ger möjligheten att bygga relationer, lära sig av andra människors erfarenheter, och bjuda in till delaktighet. Det är ett personligt möte och när genomfört på rätt sätt en metod som leder till konkreta resultat som är medskapande och hållbara. Det är en teknik som använts och utvecklats av organisatörer under många år. Vi har utgått från en heltäckande guide som har översatts och anpassats av Digidem Lab från verktyg utvecklade av Residentactionproject som i sin tur utvecklats från Kolot Chayeinu & Brooklyn Congregations United, affiliates of PICO national network.

54

Summering av metoden:

1. Bryt isen och presentera dig själv: att vara uppriktig kring varför du kontaktar personen, undvika säljsnack, ge sammanhang och vem du är och vad du erbjuder
2. Utforska deras värderingar, syfte och resurser: Öva dig på lyssnande, du ska lyssna 70% och tala 30% som riktmärke. Du vill få reda på vem den här personen är, vad är det personen vill ska förändras och vilken roll den ser sig själv i att åstadkomma förändringen
3. Inbjudan att göra ett åtagande: Oftast att bestämma när ni ses igen och konkretisera det gemensamma in kan skapa tillsammans

(Digidem Lab, 2023).

**"MENAR DU ATT
GUD INTE ÄR
KOMPLETT OM
HAN SKAPAR
MÄNNISKOR
SOM INTE SKA
EXISTERA? GIVE
GOD SOME CREDIT!"**

Reference group member

**"GOD CREATED ME IN HIS
IMAGE, SO THIS IS GOD"**

(POINTING TO THEIR OWN BODY

Reference group member

Queer utopi som metod

Queer utopi som metod

58 När det pratas om rasism fokuserar man ofta på de negativa erfarenheter som människor bär med sig eller enskilda handlingar som är rasistiska. Av den anledningen syftar det här projektet till att bryta detta mönster. Genom användandet av kultur som metod i våra folkbildande event så arbetar vi med att motverka rasism genom att bygga alternativa framtider i nuet. Med hjälp av kulturella inslag och workshops som syftar till att inte reproducera de rasistiska samhällsstrukturer vi lever i (genom queerutopi och futurism) kan deltagarna börja förnimma hur en värld utan rasism och queerfobi skulle se ut och därmed också lättare identifiera vad som skaver nu samt arbeta för att motverka det. Detta innebär att dubbelexponerat i sin essens är ett försök att i liten skala bygga grunden för ett framtida samhälle där ökad medvetenhet om dubbelexponerade identiteter är närvarande och en aktiv hållning i kampen mot diskriminering av rasifierade queera personer främjas.

Denna metod går hand i hand med vår medskapande process där vi använder prefigurativa sociala praktiker i kombination med queert utopiskt och futuristiskt tänkande som ett ramverk för att sätta upp intentioner. [Prefigurativa sociala praktiker](#) definieras som samarbetsstrategier som modellerar ett framtida samhälle på mikronivå och syftar till att skapa radikal social förändring (Törnberg, 2021). En del av metoden är att experimentera med att skapa nya tillfälliga utrymmen för nya möjligheter till

sammankoppling inom befintliga strukturer.

Queera utopiska futuristiska praktiker bygger på insikten om att sociala landskap som fullt ut tillåter och främjar queerhet och dubbelexponerade identiteter ännu inte existerar. Att queerhet är ett mål; en ständigt rörlig punkt i vår sociala horisont att arbeta för, och inte nå fram till. José Esteban Muñoz beskriver det som att "queerness är ett strukturerande och utbildat sätt att önska som gör det möjligt för oss att se och känna bortom nuet" (Muñoz, 2009). Med detta i åtanke kan organisering utifrån en plats av queerness hjälpa oss att forma samhällsstrukturer som skapar gynnsamma miljöer för queera individer att utforska sig själva och expandera med och inom sina samhällen.

59

När vi använder oss av prefigurativ praktik som en metod lånad från politisk aktivism, lever vi och engagerar oss i de sociala strukturer, kunskaper och samhällen som finns för att skapa nya, kollektivt tänkta utrymmen för förändring och experiment. Inom Dubbelexponerat tror vi på uppskattningens praktik och värdet av att odla flera olika synsätt där bättre framtider kan möjliggöras genom konst och kultur. Dessa metoder syftar till att bygga alternativa framtider och åstadkomma politisk förändring genom att inte reproducera de sociala strukturer som sociala aktörer och organisatörer motsätter sig.

“I am a portal to my ancestry. I exist because despite the discrimination, persecution, forced displacement and genocide, the will to live and thrive was always, always strong. When I feel disconnected from myself and the people around me, I remind myself that I am a portal to my ancestry. I would not be here without their efforts.”

Reference group member

Queer utopi inom Dubbelexponerat

Under en av våra referensgruppsträffar ägnade vi en hel workshop för att just drömma tillsammans – vilka utopier ville vi se? Hur ser det ut när vi föreställer oss bättre världar och hur kan vi jobbat mot de? Vi fokuserade också på hur Dubbelexponerat kunde jobba för att förverkliga dessa utopier med de resurs- och kunskapstillgångar som vi hade.

När man praktiserar queer utopiskt tänkande är det viktigt att bjuda in och skapa utrymme för att relatera till sitt arv och historia. Det förflutna är en del av hur vi existerar här och nu, men det behöver inte nödvändigtvis betyda att det ska forma eller definiera våra utopiska framtider.

Vår ambition är också att skilja på skapande och produktion i en queer utopiskt kontext. Vi distanserar oss från produktion inom det kapitalistiska tänkandet och systemen, vi plockar isär skapandet från den materialistiska tillväxten. Skapande i denna kontext behöver inte vara kopplat till ett ekonomiskt värde eller för den delen värderas av andra. Istället flyttar vi fokuset till skapande som är lika mycket för dig själv som för andra människor. När du skapar något genom att tänka, måla, skriva eller dans och andra former av konst och aktivitet, behöver det inte vara en process som delas med andra för att det ska vara värdefullt. Det behöver heller inte mynna ut i något konkret eller materialistiskt. Vi skapar för oss själva och för andra, för en framtid som vi vill se och leva i.

Utifrån ovanstående ramverk och ett par ledande frågor (se nästa sida) hade vi en intim, öppen och vacker diskussion om våra drömmar, vilka samhällen vi vill leva i och vad vi kan göra för att bygga mot dessa världar.

Praktisk övning i queer utopi

Steg 1

- * Diskutera intentioner och förväntningar. Praktisera aktivt lyssnade och förståelse

Steg 2

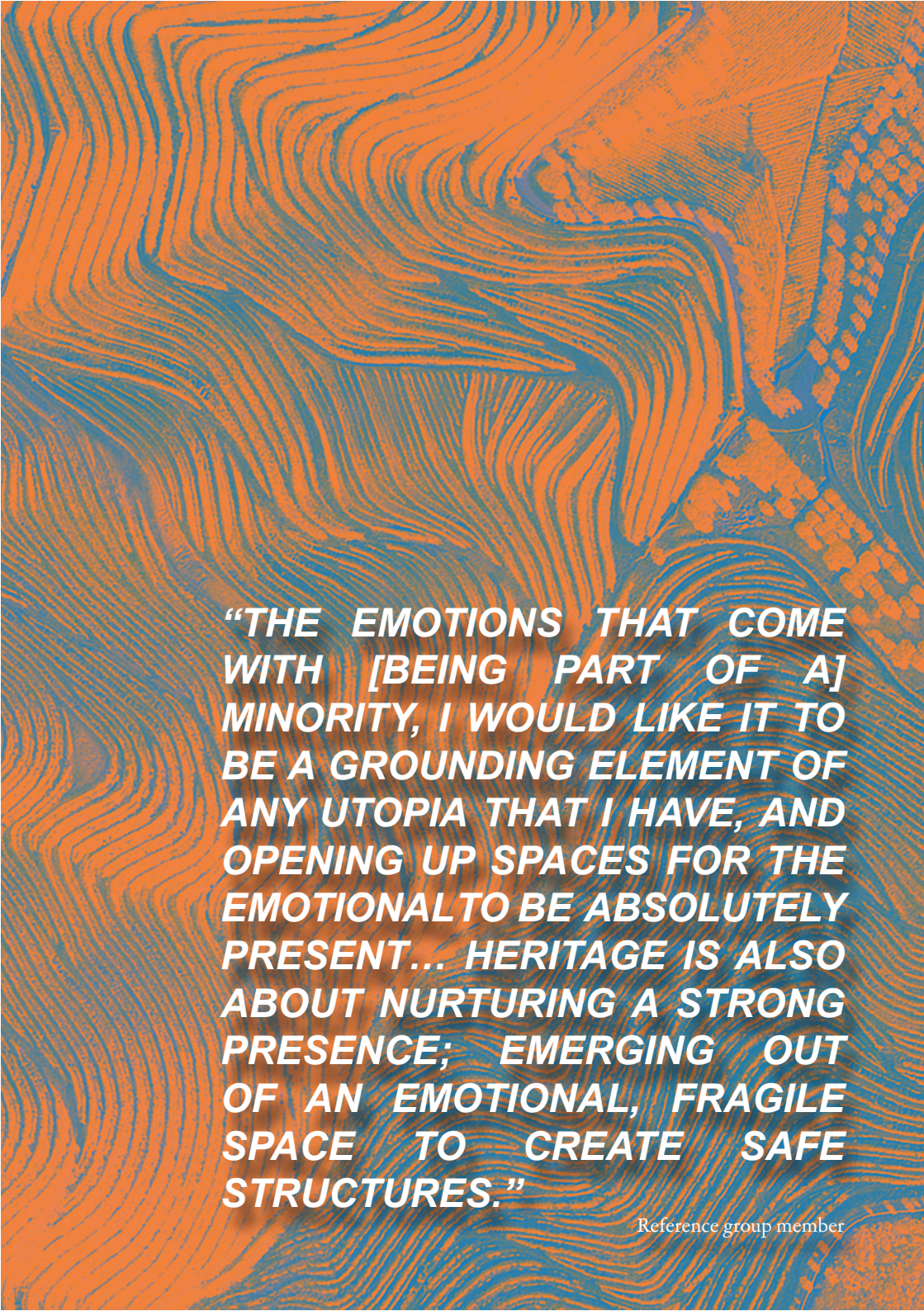
- * Föreställ er en utopi – vi befinner oss i den här och nu! Tänk på **prefigurativa sociala praktiker**. Hur ser en sådan värld ut?
- * Försök att också utgå ifrån arv, historia och det förflutna – finns det något du skulle vilja komma tillbaka till / återuppta i utopin?

Ett par ledande diskussionsfrågor:

1. När du tänker på skapande, varifrån hämtar du din inspiration? Vilka upplevelser kommer till dig?
2. Vilka rum har du befunnit dig i där skapande och konstnärliga uttryck har främjats?
3. Vilket/-a material har du tagit del av som har inspirerat dig?
4. Har någon av dessa erfarenheter fått dig att reflektera över några begränsningar eller förutbestämda interna tankemönster? Eller har någon av dem fått dig att bli aktiv eller delta i kulturskapande? (om möjligt, specificera vilket format det var i)

Steg 3

- * Drömmandet tar inte slut där – diskutera hur och vad man kan göra för att förverkliga dessa utopier. Försök att vara så konkret som möjligt, bryt isär en utopi till mindre bitar för att se vilka steg som behövs för att uppnå ett större mål. Utopierna kan förverkligas här och nu med de resurser och verktyg vi har att tillgå.

The background of the image is an abstract, textured pattern. It consists of numerous wavy, concentric lines in shades of orange and blue, creating a sense of depth and movement. The lines are more densely packed in some areas and more spread out in others, giving it a topographical or wood-grain-like appearance. The overall color palette is warm and vibrant, with the orange and blue tones blending into each other.

“THE EMOTIONS THAT COME WITH [BEING PART OF A] MINORITY, I WOULD LIKE IT TO BE A GROUNDING ELEMENT OF ANY UTOPIA THAT I HAVE, AND OPENING UP SPACES FOR THE EMOTIONAL TO BE ABSOLUTELY PRESENT... HERITAGE IS ALSO ABOUT NURTURING A STRONG PRESENCE; EMERGING OUT OF AN EMOTIONAL, FRAGILE SPACE TO CREATE SAFE STRUCTURES.”

Reference group member

Vit överhög- hetskultur i organisationer

Vit överhöghetskultur i organisationer

Vitöverhöghetskultur kan lätt manifesteras sig i organisatoriska strukturer då det är kraftfulla fenomen som kan vara genomträngande och påverkar varje del av en organisationen. Samtidigt kan det vara svårt att identifiera eller för den delen namnge dem. Av den anledningen har vi listats ner både de olika egenskaperna/karaktärerna av vitöverhöghetskultur i organisationer men även motgiftet / vad man istället kan göra för att motverka och förebygga uppkomsten av vitöverhöghetskultur.

Dessa egenskaper används som normer, något som är vedertaget, självklart, inom en organisation – "Så här har vi alltid gjort, varför ska vi ändra på det?". Normerna kan vara både uttalade och outtalade, oavsett bidrar de till vitöverhöghet och rasistiska strukturer som är skadliga för alla. Det är viktigt att påpeka att vitöverhöghetskultur kan förekomma i alla typer av grupperingar eller organisationer, oavsett om det är en majoriteten vit organisation eller inte. Det att alla som är en del av gruppen/organisationen blir medvetna om deras egna position och hur de kan bidra till att upprätthålla dessa strukturer. Genom att identifiera och adressera dessa skadliga kulturella normer, tar man ett steg mot att bygga och främja en mer inkluderande och rättvis organisation.

PERFEKTIONISM: Krav på felfri prestanda och sättande av överdrivet höga standarder som kan vara omöjliga att uppnå. Det kan leda till rädsla för att göra misstag eller ta risker.

KÄNSLA AV BRÅDSKA: Betoning på omedelbar handling hela tiden, ofta bortser från genomtänkta och väl genomförda beslutsprocesser.

FÖRSVARSMEKANISM: Reagerar försvarande på feedback, särskilt kring frågor om ras eller inkludering, istället för att omfamna det som en möjlighet till tillväxt.

KVANTITET FRAMFÖR KVALITET: Prioritering av kvantitet av arbete eller output över kvaliteten på relationer eller det faktiska inflytandet av arbetet.

67

DYRKAN AV DET SKRIVNA ORDET: Värdering av skriftlig kommunikation som den primära eller mest legitima formen av kommunikation, ofta förbise andra giltiga uttrycksformer eller kommunikationsstilar.

ANTINGEN/ELLER-TÄNKANDE: Ser saker i binära termer, där idéer, människor eller situationer kategoriseras som antingen rätt eller fel, bra eller dåligt, utan att erkänna komplexitet eller nyanser.

FADERSGESTALTNING: Antagande av en överlägsen position av auktoritet och fatta beslut för andra utan deras input eller hänsyn till deras perspektiv.

RÄDSLÅ FÖR ÖPPEN KONFIKT: Undviker öppna och ärliga samtal eller konflikter, vilket förhindrar att underliggande problem tas upp och hämmar tillväxt och upplösning.

INDIVIDUALISM: Främjande av individuell framgång över kollektivt välbefinnande eller gemensamma mål, vilket kan främja konkurrens och underminera samarbete.

MAKTANSAMLING: Koncentration av makt hos ett fåtal individer eller en särskild grupp, vilket begränsar möjligheter för andra att dela på beslutsfattande eller ledarskapsroller.

DISKUSSIONSFRÅGOR

På vilka sätt existerar dessa egenskaper i vår grupp/organisation?
Hur skadar de oss, gör de det?

Finns det en skillnad mellan hur BIPOC personer upplever dessa normer jämfört med hur vita personer gör det? Vad kan vi isåfall lära oss om det?

Vilka konkreta steg kan vi ta för att förändra dessa egenskaper på en daglig basis? Vilka lösningar kan appliceras på vårt jobb? Är vi redo och villiga att göra det?

**How do we
organise when
everything
is on fire?**

The dedication on this page is in the following languages: Anár Sámi, Lule Sámi, and Kildin Sámi.

‘To all those who came before us, and those that will come after us’

‘Puohháid kođeh ovdil mii pottii, já puohháid kođeh mii maŋa puáhtih’

‘Gájkajda gudi mijá ávddála báhtin, ja gájkajda gudi mijá maŋŋela báhti’

‘Пукэ гуэйке, ке лййй мйи райя я пукэтъ тэйт, ке лйййч маңңа мйиэ’

Finbog, L.-R., García-Antón, K., Nillas, B., Garru Andrew, B., Mitkijá Balto, A., Feodoroff, P., Gaskj, H., Gassko Mårak, T., Máret Ánne Sara, Skáden, S., Sombly, Á., Sunna, (2022a). Čatnosat the Sámi Pavilion, Indigenous Art, knowledge and sovereignty (L. Brissach, Ed.). Office for Contemporary Art Norway Valiz.

Photo by Davide Foti on Unsplash

Building during times of genocide: interconnecting civil rights and queer rights in community organising

Dubbelexponerat started on August 1st, 2023. Just 68 days into the project, on October 7th, the Al-Aqsa Flood operation took place, and the even more destructive aftermath began. We faced many difficulties after the Israeli military escalation of force on Gaza, West Bank and the Occupied Palestinian Territory (oPt).

73

Strained resources:

A lot of the community members and participants of Dubbelexponerat are involved in the project on mostly volunteer basis, and are additionally also involved in community organising beyond the specificity of racialised & queer causes.

This as a result held that collective organizing in the times of livestreamed genocide shifted towards solidarity movement with Palestinian cause and consequently home more time, energy and resources were redistributed towards the effort to stop the genocide.

This is linked to Dubbelexponerat as we uphold in practice the value that Jewish American activist and poet Emma Lazarus expressed:
NONE OF US ARE FREE UNTIL ALL OF US ARE FREE.

The people who we love, and our community members are directly affected as we have participants and reference group members with relatives and friends in both Israel and Gaza. The emotional weight of the fear for their safety and livelihood, combined with the added stress of distance and polarizing media, affected the participants and community members of Dubbelexonerat.

At their heart, the queer liberation and civil rights movements both center on a higher order idea of the fundamental and essential importance of equality. If we want to live in a truly just society, we all need to support each other in the fight for equality. When it comes to equality, there's no hierarchy of oppression.

74 **How do we enact queer care in times of personal, social, political turmoil? How do we support each other and take care of each other in times of genocide?**

Combating Despair and Disillusionment, burn-out and isolation as a consequence of living through relation, exposure and witnessing genocide has been at the center of our enacting care of community members.

We have done this by:

1. We have helped people get involved in activism which aims to address, combat, reform, or abolish systems of harm and oppression that can decrease feelings of despair and hopelessness. It was our priority to have systems of checking in with people in the project to ensure that isolation and further marginalization as a consequence of the personal, community and political turmoil did not occur. The systems were;

- * Group chats
- * Individual check-ins via chat, phone or in person
- * Group meet-ups and activities
- * Encouragement to get involved in community events that centered socializing
- * Linking to mental health support services if needed

2. Reminding ourselves and community members that **There is No One Right Way to be involved**: Online and Off, people can be quick to create a hierarchy of activism. The truth is that while there are some wrong ways to do things, there are **MANY** good ways to be involved in movements. The ways Dubbelexponerat has encouraged people to get involved is by:

75

Helped spread information and links to trusted organizations for information and donations

Material donations for aid flotillas, community needs, and activist needs

Critical consciousness raising

Volunteering in movement and solidarity work and organizations

Marching and protesting

Elevating the voices of targeted oppressed groups
Boycotts and BDS led initiatives

Direct action and direct service provision

Solidarity work

Providing professional services

3. Taking Breaks and Practice compassion: Encouraged ourselves and others to take breaks when possible, and communicate with those around us when there is a need to disengage to rest, and create sustainable engagement in movement and solidarity work.

76 Compassion is also important to learning and doing better. During the project, we focused on constructive feedback & non-violent communication methods to centralize compassion. This was upheld not only in group settings, but also amongst collaborations, project lead relationships and stake-holder relationships. When we were in situations of high tensions, stress, overwork, or hitting limits of capacity, we made sure to take breaks, or encourage people to do the same.

4. Acknowledging the interconnectedness of all of our liberation work and organizing: when we acknowledge our interconnectedness and the interconnectedness of the issues, it allows us to work on our part within our capacity and know that we are contributing to the collective good.
5. Practising TRAUMA INFORMED Organising

"The need to recognize that living in a capitalist society that enforces racism, ableism, and patriarchal norms alongside others as part of a drive for "efficiency" produces multiple traumas." (Dushime, U., & Maher, L., 2022)

Since Dubbeleexponerat is based in the double-exposure that queer and racialized, we hold trauma informed/responsive methods, strategies and social responses in our organising. The practices we upheld are in line with Lorraine Maher and Uwayo Dushime's definitions:

Trauma informed organising: Knowledge about trauma, adversity and its effects on individuals, communities, and society,

Trauma responsive organising: Creating an environment for healing and recovery. (Sutton, A., 2024)

Trauma Informed Organising is rooted in 6 PRINCIPLES:

77

1. Safety
2. Trustworthiness and Transparency
3. Peer Support
4. Collaboration and Mutuality
5. Empowerment, Voice, and Choice
6. Cultural, Historical, and Gender Issues

This way, while centering the lived experiences of queer and racialized people in our project's practices, we maintained awareness of the possibilities of re-traumatisation if not handled with consciousness. As Maher stated, "forcing them to recount and therefore relive their traumatic experience. Space, patience, and listening need to be incorporated into the way we do this. We need to reflect on the ways we implicitly and explicitly bring trauma into the things that we do."

How the 6 Principles of Trauma informed organising were applied in Dubbelexponeerat:

Safety (1) : integrating the input from community members to implement their needs around safety and security. This was done in collaboration with external parties such as; the security staff in host venues, heads of security in regional municipalities, and ongoing dialogue with abolitionist networks.

Trustworthiness and Transparency (2): clear communication about events, progress in the project, and actively updating reference group members on changes.

78 **Peer Support (3)**: group chats, individual check-ins via chat, phone or in person, group meet-ups and activities that centralised socialising and emotional support

Collaboration and Mutuality (4) & Empowerment, Voice, and Choice (5): the foundational principles of the project collaborative process design and non-hierarchical decision-making. This reflected in the way that the timeline of the project plan never came before the well-being of the members involved in it. The project's timeline moved at the pace of the trust built in the relationships within the project, and encouraged people to make decisions alongside the development of the project, instead of having detailed pre-determined plans to execute.

Cultural, Historical, and Gender Issues (6): Informing ourselves as project leads on the contexts, as well as nurturing sharing and peer-education based on the contexts that shapes the lived experiences of those participating in or collaborating with the project.

Creation as a form of healing

During our reference group meetings, it was raised that art as strategy could be very efficient if it allowed people to use storytelling and move away from the need to expose their own experiences and recount their traumas in direct forms. As a result, DX encouraged the use of artistic expression as one of the strategies to share lived experiences and stories, which led to photo exhibitions, the creation, showing and sharing of movies and short films, dance performances, poetry readings, music production and performances.

79

Surviving state violence – as a Sámi, trans, undocumented person in Sweden

In Sweden, there are still many forms of legalized state violence (Torres, M. Gabriela, Treviño, A. Javier (ed.), 2018) that people experience including and not limited to settler colonialism, state surveillance, police brutality, immigration law and border reinforcement, and restricted access to healthcare. Within the confines of our project, there has been exposure to all of these forms of legalized state violence which have impacted our project and community members.

Surviving state violence – Queer x Sámi

As settler colonialist practices by the Swedish state are still in full motion through the violation of Sápmi land rights and the extraction of natural resources from the land such as oil, gas, minerals, metals and timber, Sámi communities are endangered and exposed to alarming degrees of violence (Salvioli, 2024). Some of the most felt after-effects are the lack of resources for reconnection to language, reparatory efforts in reconnection and sovereignty.

- 80 Sápmi lands and the inherited cultural genocide that Sámi, largely through historical forced assimilation (UN, 2024). To counter the state's tactics of historical and present violence, we focused on the cultural healing efforts of transitional justice process (ICTJ, 2001) – giving creative and expressive autonomy to people to tell their own narratives and truths.

Concrete examples of this are:

We facilitated workshops centering queer utopian imagination in connection to heritage and queerness

We set up talking circles sharing lived through double-exposed experiences of discrimination and racism

We held space for sharing experience connection & disconnection from Sámi identity.

Surviving state violence – Queer x trans experineices

Another form of state violence that was very present was the denial, lack of, or difficulty to access healthcare for trans folx. Sweden has several forms of legalized state violence against trans people and their bodies. We acknowledge that there are hate crime and hate speech laws in place, but no policy is in place tackling hatred towards trans people. There are also medical and health care systems in place for trans and nonbinary people, but to get access to this health care one needs a referral to a gender assessment team (G.A.T.), and have their trans identities pathologized. Even after getting referrals to a G.A.T., there are only seven locations in Sweden where these teams are, creating a waiting list of waiting times of two years and beyond, often leading to detrimental mental and physical health conditions for those in need of gender-affirming healthcare and surgeries.

81

Below is a list of rights that are denied to trans people in Sweden, indexes provided by Trans Gender EU, 2024*. Legal Gender Recognition is shortened to LGR.

For specification on how the indicators are defined and measured, please visit transrightsmap.tgeu.org/indicators

- * No self-determination
- * Trans identities are pathologized as a diagnosis and psychological opinion required, compulsory non-surgical medical interventions are required such as medical examinations, assessments
- * There are no LGR procedures do not exist for minors
- * LGR is age restricted

- * No legal non-binary recognition
- * Information for trans asylum seekers is not accessible (i.e. not easy to find on government website / not provided in multiple languages)
- * No policy in place tackling hatred towards trans people.
- * Non-binary parenthood not recognized
- * No Equality Action plan in place

82

To counter the state's tactics of violence onto trans people and bodies, we focused on creating platforms where education and organizations representing trans interests could engage with community members. We also explicitly centered the trans experience through creative mediums, to step away from predefined ideas and embodiments of transness, and allow self-determination of "what it means to be trans".

Concrete examples of this are:

Creating collaborative working relations between national trans health initiatives, and extending access to conferences, professional organizers in the trans healthcare field, medical experts, and community with similar lived experiences

Hosting writers talks and film screenings centering trans racialized experiences

Providing support to reference and community members

Linking support and medical services to reference and community members

Inviting Trans organisations to participate in public events

Inviting Trans organisations to spread information and resources to have available during workshops, lectures and events

Surviving state violence – Queer x asylum processes

83

Another form of state violence that was very present was how active asylum processes (i.e. pending legal status, not having a personal number) do not allow for full expression and participation in community issues and organising.

We worked with questions such as: if I attend a protest, will this have consequences? If I push back against state violence and police brutality, will I be stripped of my right to remain in Sweden? How can I rely on social and health services provided by the state if I am not legally recognized by the state?

Concrete ways in which we dealt with the questions and issues that arose:

Creating collaborative working relations between national and local asylum and undocumented initiatives, and extending access to conferences, professional organisers in the asylum and undocumented field, medical experts, and community with similar lived experiences

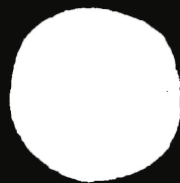
Felicitating conversations and seeking council from experts whose work centre asylum and undocumented queer and racialized experiences

Providing support to group reference and community members

Inviting national and local asylum and undocumented initiatives and organisations to participate in public events

Inviting national and local asylum and undocumented initiatives and organisations to spread information and resources to have available during workshops, lectures and events

OM BOMBERNA
KÄNNS LÅNGT
BORTA SÅ HÅLL
ÖRAT MOT MARKEN

Hela jorden
skriker efter
rättvisa

Verktyg för antirasistiskt arbete

Target – Agent skills model:

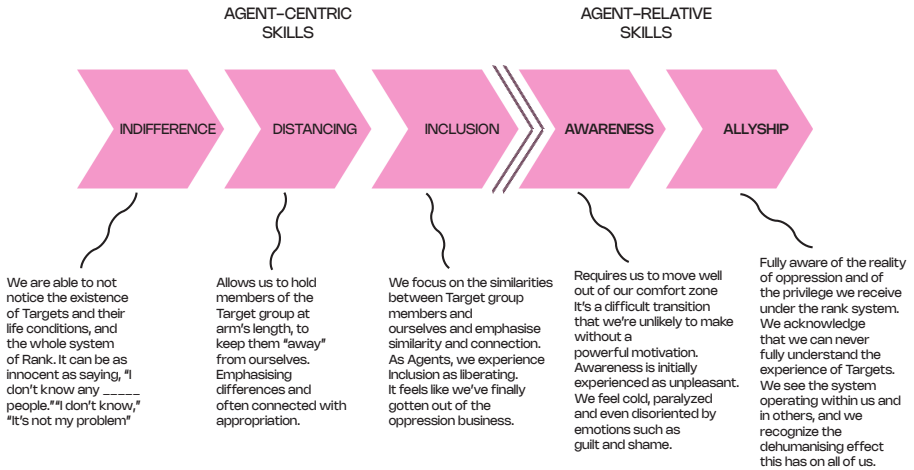
Resource: ULEX, Regenerative Activism course, 2023 notes.

Because of our socially ascribed memberships in certain groups – based on gender, ethnicity, social class and other groups – we will experience either oppression or privilege. We don't sign up to join these groups, nor do we sign up for the system of oppression and privilege, yet they are part of our lives.

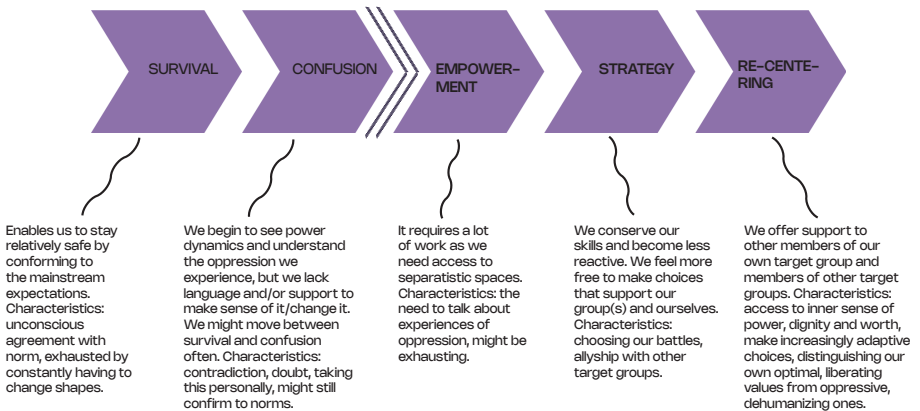
88 The model of skill sets here does not describe "stages" of development. As we grow and practise our anti-oppression skills, the skills we learned earlier don't disappear, but they are included in a repertoire. The larger skill sets give us more choices, more possibilities for action, and a truer sense of ourselves and others. The earlier skills are still with us, though, and we will still use them much of the time.

The Agent skills model

The Target skills model

Task-process-relationship Triangle

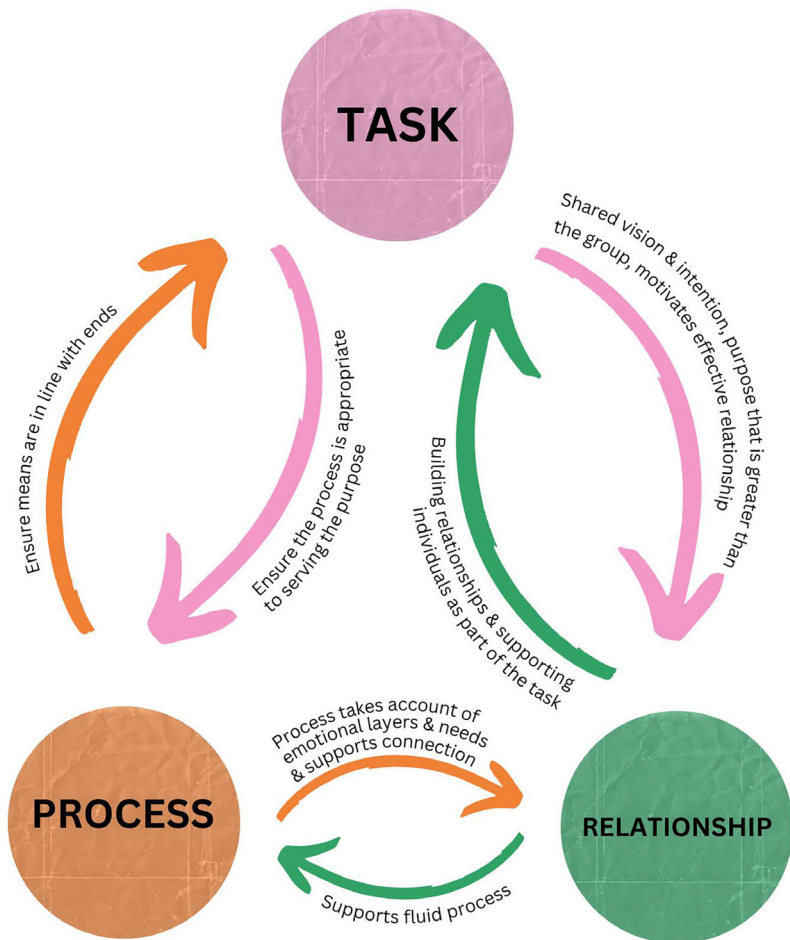
Building long lasting coalitions and networks of support, both on organisational and individual levels, was one of the main goals of the project. To help ensure this, we used the Task-Process-relationship model. The model created proactive awareness of the demands of the project, and helped us ensure that we moved away from repression, engagement burn-out and help foster resilience that we often found in our own environments.

Task: This is what brings us together and includes everything from our overall vision to daily actions. Key questions include: How clear is our purpose? Is our vision shared? How do we balance short-term and long-term goals? We must also consider sustainability for ourselves and our organization, and find a balance between focusing on immediate tasks and developing long-term strategies.

Process: This involves the systems that help us coordinate our efforts, like decision-making and communication methods. Effective processes empower project members and reflect our core values, such as inclusivity. However, it's important not to become overly focused on the process for its own sake; we adapted our methods to fit the task and needs on the go. We ensured that the guidelines for processes were provided by project leads, giving people agency and decision-making power in how to execute tasks. In task and process execution, we made sure tasks were connected to at least two people as a standard. One of them being a project lead, and the other a reference group member, volunteer or community member. This way, there were always alternates and no single dependencies, and allowed for tasks to be shared with more ease.

Relationships: We chose to focus on the quality of our relationships as a way to ensure sustained collaboration. We were mindful of each other's needs and the impact of our communication. For example, we included language liberation as a practice to fortify

relationships in the project to strengthen inclusion and participation. We ensured that, trust, mutual respect and care and honesty were central to our relationship building.

Modiga och omtänksamma rum

Att definiera grundregler för en grupp är något som facilitatorer kan vara vana vid att göra på olika sätt. Denna övning kan göras tillsammans med gruppen som medskapar samtliga grundregler som ska gälla för gruppens arbete eller så kan facilitatorn förbereda grundregler i förväg.

92 Inom Dubbelexponerat har vi använt oss av en hybridversion där en del grundregler är inkluderade och presenterade från början men där vi ber deltagarna att reflektera och ställa frågor över dessa samt dela med sig av ytterligare egna grundregler som de anser behövs.

Vi rekommenderar att grupper som ska arbeta tillsammans eller samtala om egna erfarenheter använder sig av ramverket som har utvecklats eftersom det uppmanar till en förflyttning från "safe spaces" (på svenska trygga rum) till modiga och omtänksamma rum. Att prata om antirasism och hbtqia frågor och att dubbelexponeras kräver mod, och där ser vi inte trygghet som ett mål i sig eller något som kan garanteras. Att få lyssna på andras upplevelser och lära sig om minoritetsgruppers faktiska omständigheter kan leda till samtal där människor hanterar stora känslor, får sina värderingar ifrågasatta och där inte alla håller med varandra.

Att vara i rum med mångfald och olikheter och olika positionaliteter i samhället, i rum med människor som en kanske inte annars träffar, kommer inte alla tycka lika. Det leder till lärande när vi har gemensamma förhållningssätt för att hantera konflikter som kommer uppstå och inte räds för att tycka olika och prata om våra olikheter.

Det är också viktigt att gå igenom varje grundregel tillsammans med förklaringen. Utan förklaringen kan det till exempel uppstå situationer där en kan tolka en grundregel som "inga attacker" som att vi inte ifrågasätter varandras synsätt. Men i lärande rum så vill vi kunna ifrågasätta varandra som en del i lärandet om social rättvisa och att konflikter ju kan uppstå i värderingar. Grundregeln "inga attacker" följs av förklaringen "vi kommer inte avsiktligt skada varandra" vilket tydliggör att vi inte kommer att acceptera personliga attacker. (Cross-Roads Anti-Racist Training (US) & Safe Spaces to Brave Spaces: A New Way to Frame Dialogue Around Diversity and Social Justice by Brian Arao and Kristi Clemens)

93

Bilden på nästa sida visar hur vi har jobbat med detta. Grundreglerna markeras med titel i rött och förklaringen i svart i en beige språkbubbla. De regler som referensgruppen själva har tillagt ser ni helt i rött.

INGA ATTACKER
Vi kommer inte avsiktligt
skada varandra

**HAVE A
GOOD TIME**

**CONNECT AND
BE SEEN**

OMFAMNA KOMPLEXITET
Saker är inte antingen eller

**INTE
FÖRUTSÄTTA
PRONOMEN,
ERFARENHETER
ETC.**

SOLIDARITET
Vi erkänner varandras
mänsklighet

**LYSSNA FÖR
ATT FÖRSTÅ**

**ÄGA INTENTION
OCH PÅVERKAN**
Erkänn och diskutera när
någons välbefinnande
påverkas

**KONTROVERSER MED
RESPEKT**
Olika åsikter är
accepterade

**VALET ATT
UTMANAS**
Vi har möjlighet att
kliva in och ut

Tryggare rum

För vår slutkonferens och community festival i Dubbelexponerat har vi använt oss av begreppet Safer Spaces (Tryggare Rum) och tagit fram ett dokument som vi tror andra organisationer kan använda vid arrangerandet av externa event (till skillnad från samtal i grupp där vi rekommenderar modiga och omtänksamma rum).

När vi samlas för att organisera för rasifierade queerpersoner är det viktigt att betona betydelsen av ömsesidig hjälp och samhällsstöd inom aktivistiska miljöer, särskilt i antirasistiskt arbete som utförs i övervägande vita utrymmen. Innan ni har ett stort event så bör arrangörsgruppen samtala kring vilka som tar utrymme, privilegier, vithet, tillgänglighet och den viktiga roll som ömsesidig hjälp spelar.

95

Här inkluderar vi också information om ordningsmakt och polis. Det kan vara så att vissa deltagare inte har laglig rätt att vistas i Sverige, har negativa erfarenheter från ordningsmakt och polis på grund av rasistiska antaganden om dem, eller har erfarenhet av våld eller övervåld av polis och ordningsmakt. Det är viktigt att arrangörsgruppen har samtalat om hur polis och/eller ordningsmakt ska finnas i era sammankomster och hur ni ska agera för att alla ska kunna känna sig trygga.

I vår mall som heter "Safer Spaces" hittar ni checklistor för organisering av externa sammankomster, den går också att ladda ner på vår hemsida dubbelexponerat.com.

Dubbelexponerat

Safer Space Guidelines

This document is crafted as a source to have at hand. Change the guidelines as you see fit and according to the organization or event's needs. For more tailored and in-depth anti-racist practices and safer space guidelines, visit <https://www.antiracistforum.org/safer-space>.

96

Date	
Location	
Conference Coordinators	
Location Contact	
Security Detail Coordinator	
Volunteer Coordinator	
Other Contacts	
Securitas	
Boss of the place	

Welcome to the Safer Space Crew for XXXXXX

As we come together to organize for racialized queer individuals, it's important to emphasize the significance of mutual aid and community support within activist settings, particularly in anti-racist work conducted in predominantly white spaces. Before the conference begins, we will have conversations surrounding space, privilege, whiteness, accessibility, and the vital role of mutual aid.

In collaboration with the venue, we are dedicated to ensuring the security of all participants and the event itself. We are grateful for the support of volunteers from Reclaim Pride, whose assistance reinforces our commitment to fostering an inclusive and supportive environment.

Thank you for joining the Crew and your invaluable contribution!

Pre-Guidelines Checklist

- Are there clear signs with information on safer space facilitation?
- Are there clear signs with accessibility information?
- Are the safer space volunteers also confidants?
- Introduce volunteers to relevant organizers and team members
- Hand out name and pronoun tags
- Hand out security vests or organization t-shirts
- Create a group chat with the crew or:
  - Exchange individual phone numbers,
  - Share relevant numbers (i.e. security and organizers)
- Share the event schedule and make agreements on shift changes
- Discuss the layout of the building or event space
- Discuss accessibility to the building or event space
- If relevant, share passcodes to doors or hand out keys

97

Check-in Round for Safer Space Team & Volunteers

Check-in at the beginning of the day:

- What are your expectations of the day?
- Are there any situations that you feel uncomfortable handling? (i.e. confrontation)
- Are there any scenarios you would like to run through before your shift begins?
- Longer shifts: Do you need a reminder to take a break or eat?
- Agree on care practices: i.e. if a person is not feeling well emotionally where to take them, when someone is unable to take care of themselves due to intoxication what the agreed procedure is, if there is a conflict between two community members... etc.

During shift changes and end of shifts:

- How did the shift go? Was it busy, or calm?
- Did people enjoy themselves during the shift?
- Were there any issues during the shift?
- Is there any situation that you felt unable to handle?
- Anything to share or pass on for the people taking over?

Additional, longer check-ins or at the end of the day:

- Any additional or general feedback?
- Is there any situation that you felt unable to handle?

Is there anything the coordinator could have better supported you with?

Guidelines Safer Space Team

● Checking our assumptions and privileges

We start by not assuming that everybody is perfect or all-knowing and keep in mind that (un)learning and growth are an ongoing and infinite process for everybody.

If the event is separatist, be aware that your perception is not always an accurate guide to assessing queerness, blackness, transness... etc. Ask questions respectfully if you are in doubt of people's relation to the event or community, for whom the event is intended. Approach people with kindness, care, and connection.

Safer space crew are responsible vibe fairies, and mediators when needed, but first and foremost we are fellow community members. We're not here to be above anyone in our community or impose beliefs. We're maintaining guidelines whose primary aim is creating a space where everyone feels included and uplifted.

● Taking care of the Space and the People in it

As hardcore vibe fairies, we would like everyone to feel welcome. If you notice someone is alone for a long time or seems uncomfortable, approach them and welcome them into the space. Ask them if they would like to be introduced to the space or some people in it. You may be the first person to introduce yourself to them and be their link to the space and community event.

● Respect

Respect starts by not assuming things. Don't make assumptions about other people's sexuality, gender, nationality, ethnicity, religion, values, socio-economic background, ability or health. Respect pronouns and names. Be aware of your own privileges. Respect people's personal, physical and emotional boundaries.

● A Space for Everybody and All Bodies

Be aware of the people represented in the space, and accommodate people's needs if needed. (disabled folx, parents with young kids, elderly, individuals in minority, people speaking different languages... etc.) If there is a quiet room or decompression space, make sure there are signs for it!

● Give Space

Do your best to ensure that everyone gets to participate in discussions. Don't disregard other people's opinions, beliefs, or perspectives; give others the chance to speak. Respect the privacy of others and treat sensitive topics respectfully. People might be experimenting with pronouns and presentations, so be open to changes throughout the event in how people express and address themselves.

● Privacy and Confidentiality

We will ask everybody to respect the fact that not everybody is “out” outside this space, including social media. Give a heads-up if you are going to post something where someone is identifiable. If there is a photographer, ask them to do a quick check-in/raise of hands for those who do not wish to be photographed. For a night event, check-in at the door is advised, or a bracelet system (i.e. pink “festival” bracelet for those who do not want to be photographed).

● Receiving Feedback

Although you may not be responsible for all the choices and aspects of the event, you are a representative. A community member or attendee can come to you with feedback. If it is something that needs immediate action or attention, please let the rest of the crew know via quick text or word of mouth that you are engaged. If relevant, share the situation with the rest of the crew (i.e. the wheelchair ramp is broken, there is media with offensive representation used as decoration... etc).

Sometimes, people come with personal feedback and opinions. Try not to get defensive or take it personally. Take the feedback and share it with the rest of the crew during the debrief or shift change. What isn't important to some, can be important to others. Also, sometimes people vent frustrations, and today you were the recipient. It sucks, it happens!

♥ In the Case of Substance Use and Abuse

Keep an eye out for people who aren't doing well: either emotionally, or intoxicated to the extent that they can't take care of themselves any more.

When someone shows up noticeably intoxicated to a sober event or is consuming substance(s), you inform them of the sober policy, and you can ask them to leave. Inform them that they are welcome to return to the event when the effect of the consumed substance(s) has worn off.

If the event is one where substances are consumed, but someone is intoxicated to the point where they cannot hold themselves responsible for their behaviour, check in with them, and inform them of their behaviour.

If the person has been given the opportunity to realign themselves, but they still are unable to be held responsible for their actions, are unable to take care of themselves, or are behaving irresponsibly, it is okay to ask them to leave.

IMPORTANT: When asking an intoxicated person to leave the event or premises, check in if they have friends with them who can be informed, accompany them, and ask them how they will get home. If the person is sick, unwell, or unable to leave, collectively come up with a strategy (i.e. if the person does not have any friends who can help them take care of themselves, let the person sober up and nap in the crew room or backstage).

In case of conflict or violence

If there's conflict in the space, it's important to be an agent of stability, and not further escalate the situation. This can be hard, especially if hateful language is being used or if there are threats of violence. Intervene in harassment if you witness it, and ask the person who was harassed whether they would like help or support. Don't rush or panic, be a stabilizing entity.

If you feel unsafe at any point or witness any problematic behaviour, let each other know. If you feel unable to handle a situation, ask someone in your immediate surroundings to help and one of your crew members to get involved. Try to stay present and keep an eye on the situation while you wait for support. If necessary, ask security to step in.

It is not recommended to have police involved if situations escalate or turn violent. The only exception is if it's the victim of who wants to press charges, or there is a need to press charges due to bodily harm/hospitalization. If someone within the organization feels very strongly about having this as an option, this needs to be discussed prior, and concrete strategies discussed and agreed upon.

Organisationer för outreach & koalitions- byggande

- » Afroinstitutionen
- » Antidiskrimineringsbyrå runt om i Sverige
- » BIPOC Queers
- » Black Swedish Archives
- » Blattequeers I Film
- » Cinema Queer
- » Diaspora Dreams
- » Finnmark Pride
- » Garmeres
- » Gia – Gays In Angered
- » Interfem
- » Judiskt Upprop
- » Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer (LSU)
- » Lesbisk makt
- » Native Youth Sexual Health Network
- » Rainbow Muslims
- » Rainbow Refugees
- » Regnbågshuset – Göteborg
- » Rfsl Newcomers
- » Romskt informations- och kunskapscenter (Rikc)
- » Romerska Kulturcenter
- » Salam Norge
- » Samer i Syd
- » Saminuorra
- » Sapmi Pride
- » Saqmi
- » Tamam Luna

Dessa är bara exempel på organisationer som har kommit upp i diskussioner, vi har haft kontakt och/eller samarbetat med. Det finns många fler, du kan tipsa oss genom att mejla oss så bygger vi på listan på vår hemsida.

**QUEER PEOPLE ARE NOT TAUGHT TO
THINK ABOUT OUR FUTURE. WE SPEND
SO MUCH OF OUR LIVES DIGGING
UP OUR HISTORY, FOCUSED ON THE
LEGAL AND SEXUAL ECONOMY OF
OUR PRESENT.**

**QUEER PEOPLE ARE NOT TAUGHT TO
THINK ABOUT OUR SPIRITUALITY. WE
SPEND SO MUCH OF OUR LIVES**

**BANISHED FROM RELIGION AND
FOCUSED ON OUR BODIES.**

**IN THIS TIME OF PLAUGE AND
ECONOMIC CRISIS, WHEN MAKING
PLANS FEELS FUTILE AND
OVERWHELMING, REMEMBER THIS:**

**IMAGINING YOUR QUEER FUTURE IS A
FORM OF**

PRAYER.

Källor

Cross-Roads Anti-Racist Training (US)

Davis, A. (Ed.). (2016). *If they come in the morning: Voices of resistance*. Verso.

Dushime, U., & Maher, L. (2022, March). *Peer Learning (1 of 4): Trauma-Informed Organising. Decolonising the Digital Rights Field in Europe*.

Herrera, Leo. *Queer people are not taught prayer*. @Herreraimages

ICTJ. (2001). *What is transitional justice? What Is Transitional Justice?* | International Center for Transitional Justice. <https://www.ictj.org/what-transitional-justice>

104 Kenneth Jones & Tema Okun, "Dismantling Racism: A Workbook for Social Change Groups", *ChangeWork*, 2001.

Länsstyrelsen Stockholm. *Vit, svart eller brun – handbok om aktiva åtgärder kopplat till hudfärg*. <https://www.vidganormen.se/vit-svart-eller-brun-handbok-om-aktiva-atgarder-kopplat-till-hudfarg/>

Lutz, Helma. "Intersectionality as Method". *DiGeSt. Journal of Diversity and Gender Studies*, Vol. 2, No. 1-2 (2015), pp. 39-44. Leuven University Press: <https://www.jstor.org/stable/10.11116/jdivegendstud.2.1-2.0039>

Lyon, George Ella. *Where I'm from*. <http://www.georgeellalyon.com/where.html>

Muñoz, J. E. *Cruising Utopia: The Then and There of Queer Futurity*. NYU Press. 2009, <http://www.jstor.org/stable/j.ctt9cqg4nr>

RFSL (2019) <https://www.rfsl.se/en/organisation/var-d-for-transpersoner/transvaard/>

Safe Spaces to Brave Spaces: A New Way to Frame Dialogue Around Diversity and Social Justice by Brian Arao and Kristi Clemens.

Sutton, A. (2024). A Guide to Trauma Informed Care Principles. National University Press. 2024, <https://www.nu.edu/blog/trauma-informed-care-principles/#4-rs-of-a-trauma-informed-approach>

Tatum, Dr. Beverly Daniel. <https://www.beverlydanieltatum.com>

The Centre for Community Organizations, Dismantling Racism Works, "White Supremacy Culture in Organizations".

Törnberg, Anton. Prefigurative politics and social change: a typology drawing on transition studies, *Distinktion: Journal of Social Theory*, 22:1, 83–107, 2021, DOI: 10.1080/1600910X.2020.1856161

Torres, M. Gabriela (2018), Treviño, A. Javier (ed.), "State Violence", *The Cambridge Handbook of Social Problems*, vol. 2, Cambridge: Cambridge University Press, pp. 381–398, doi:10.1017/9781108550710.023, ISBN 978-1-108-42617-6.

105

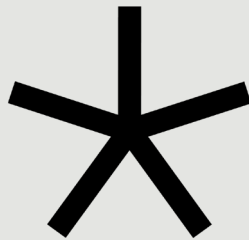
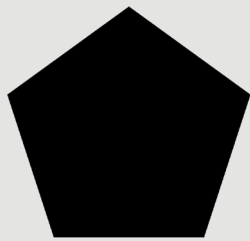
Training for Change. Mainstream/Margin in Groups: a practical approach to anti-oppression work. <https://www.trainingforchange.org/wp-content/uploads/2017/11/Mainstream-Margin-in-Groups.pdf>

UN. (2024, March 22). Sweden: UN expert calls for transitional justice measures to address legacy of assimilation policies. UN OHCHR. Retrieved from <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2024/03/sweden-un-expert-calls-transitional-justice-measures-address-legacy>.

Vit icke vit, LSU, <https://vitickevit.lsu.se>

Dubbelexponerat